

UCHWAŁA Nr XL/ 233/ 2021

RADY MIEJSKIEJ w SZYDŁOWIE

z dnia 20 grudnia 2021 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szydłów na lata 2022 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jednolity tekst Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) Rada Miejska w Szydłowie uchwala, co następuje:

§ 1.

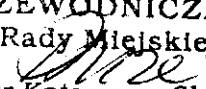
Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szydłów na lata 2022 - 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Szydłów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022 r. Podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Szydłów.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej

mgr Katarzyna Skuza

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr XL/ 233/ 2021 Rady Miejskiej w Szydłowie z dnia 20 grudnia 2021 r.
w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szydłów na lata 2022 - 2026

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jednolity tekst Dz. U z 2021 r. poz. 1249) w art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na gminy obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Wobec powyższego program na lata 2022-2026 jest kontynuacją działań Gminy Szydłów podjętych w ramach realizacji programu na lata 2019-2021.

Realizacja programu to obowiązkowy i niezbędny element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały jest efektem prac przedstawicieli jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny, podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw.

Głównym celem programu jest: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom uwikłanym w problem przemocy w rodzinie, w tym ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie. Powyższy cel realizowany będzie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej współpracy służb wymienionych w programie.

Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie. Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska.

Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia programu jest w pełni uzasadnione.

Burmistrz Miasta i Gminy Szydłów

Załącznik
do Uchwały Nr XL/ 233/ 2021
Rady Miejskiej w Szydłowie
z dnia 20 grudnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2022 - 2026**

SZYDŁÓW 2021 rok

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
I. Podstawy prawne	3
II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	5 - 7
III. Zadania służb powołanych do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	7 - 10
IV. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Szydłów	10-15
V. Założenia Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Szydłów	16
VI. System przeciwdziałania przemocy w Gminie Szydłów	16-20
VII. Źródła finansowania.....	20

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtuje jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę, w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nasyca wiele problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiar i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy.

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity z dnia 24 sierpnia 2005 roku Dz. U. z 2021 roku poz. 1249),
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (jednolity tekst Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn.zm.),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 1119/
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2021 r.,poz. 534),
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.1359),
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz.U. 2020 poz. 2105),
7. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz.U. 2020 poz. 2066),
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny (Dz. U. z 2011 nr 81 poz. 448),

9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2011 nr 126 poz. 718),
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 roku Nr. 209 poz. 1245),
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2019 poz. 2080),
12. Uchwała Nr XI/71/2019 Rady Miejskiej w Szydłowie z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny - osoba najbliższa w rozumieniu art. 155 §11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny /Dz. U. Nr 88 poz. 553 z późn. zm./, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażająca te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc ma kilka charakterystycznych cech:

- *jest intencjonalna - stanowi zamierzone działanie (lub zaniechanie działania) ukierunkowane na drugiego człowieka. Ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,*
- *siły są nierówne - we wzajemnej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą i przewagę tę wykorzystuje do osiągnięcia swojego celu. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Źródłem dysproporcji sił są zazwyczaj wiek, płeć, stan zdrowia oraz różne zależności, np. ekonomiczna czy relacja dziecko - rodzic. Owo wykorzystanie siły i władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny jest elementem najbardziej znaczącym w przemocy domowej,*
- *narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje istniejącą lub stworzoną przez okoliczności asymetrię sił i władzy i narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do godności, szacunku czy nietykalności cielesnej,*
- *powoduje cierpienie, ból i krzywdy moralne - sprawca naraża życie i zdrowie ofiary na poważne szkody, w tym szkody przeżywane bardzo subiektywnie. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara traci zdolność do samoobrony.*

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyka ona najstarszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa.

Zjawisko przemocy w rodzinie odkrywa wiele mitów i fałszywych przeświadczeń. Z jednej strony przeszkadzają one w pomaganiu ofiarom przemocy, z drugiej służą usprawiedliwianiu sprawców. Część błędnych przekonań powoduje, iż ofiara przemocy uważa, że nie może temu zapobiec, że nie mają na to wpływu. Wbrew powszechnemu mniemaniu przemoc występuje we wszystkich środowiskach rodzinnych. Zdaniem socjologów kulturowo uwarunkowanym źródłem konfliktów rodzinnych jest współczesny model rodziny, który izoluje ją od otoczenia. Sprawia, że rodzina boryka się sama ze swoimi problemami, bez wsparcia z zewnątrz. Rodzina w swej naturze zawiera wiele czynników konfliktogennych. Jednym z nich jest fakt skupienia różnych płci, temperamentów, osobowości, potrzeb, zainteresowań czy doświadczeń jednostek w rodzinie.

Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy. Według J. Mellibrudy przemocą domową na gruncie psychologii określa się; „każde działanie lub rażące zaniedbanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę siły lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”.

Określenie to obejmuje zarówno małżonków, partnerów, dzieci, rodzeństwo, rodziców i starszych członków rodziny. Grupą krzywdzoną są osoby słabsze i starsze. Jest to szczególnie widoczne, gdy zmienia się proporcja między nimi a agresorem na ich niekorzyść.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2. Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizmy procesów psychologicznych.
3. Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
4. Przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielenie koniecznej pomocy

przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
przemoc seksualna	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
przemoc ekonomiczna	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia

Inną niż opisywane wyżej formy przemocy jest zaniedbanie. Stanowi ono ogół zachowań polegający na niezaspakajaniu potrzeb zarówno fizycznych jak i psychicznych, naruszenie obowiązku opieki względem zależnych osób bliskich. Zaniedbanie jest formą przemocy ekonomicznej i objawia się jako np.: nie przekazywanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: jak np. mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp. W konsekwencji powoduje stopniowe wycofywanie się osoby doświadczającej przemocy z wszelkiej aktywności. Stosunkowo nową formą przemocy jest Cyberprzemoc (przemoc elektroniczna) - stosowana poprzez: prześladowania, zastraszania, nękanie, wyśmiewanie innych z wykorzystywaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

Wyżej wymienione formy niewłaściwego traktowania drugiego człowieka w zasadzie nie występują osobno. Przemocy fizycznej najczęściej towarzyszy przemoc psychiczna. Przemoc seksualna często współwystępuje z przemocą fizyczną i psychiczną.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- Faza narastającego napięcia - jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja,
- Faza ostrej przemocy - następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem

ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencję w sytuacji przemocy w rodzinie. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo;

- Faza miodowego miesiąca - jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest świadomość, że: najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doświadczającej krzywdy i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna, za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca; zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doświadczającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia ofiarą przemocy w rodzinie

III. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizacji działań procedury „Niebieskiej karty”:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
3. Policja,
4. Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia,
5. Placówki oświatowo – wychowawcze.

Każda z wymienionych instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym, przemocy w rodzinie.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- 1) diagnozuje sytuacje i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:

- a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
 - 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- 1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia, mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do

osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;

- 4) przeprowadzenie, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne i psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobiegania zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego ta osoba została przewieziona. Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

W ramach procedury przedstawiciel oświaty;

- 1) podejmuje działania, o których mowa w §11 pkt. 2 lit. a i c oraz pkt. 3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- 2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w tym w szczególności wobec dzieci;
- 3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Stosowanie przemocy wobec osób najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu kwalifikowanym z art. 207 ustawy Kodeksu postępowania karnego, który stanowi: § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. § 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawcy podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat. § 3. Jeżeli

następstwem czynu określonego w § 1 lub § 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Najczęściej podejmowanymi oddziaływaniami na rzecz pomocy ofiarom są: interwencja, udzielanie schronienia, informacja, edukacja, wsparcie emocjonalne, wsparcie psychologiczne, terapia, pomoc prawna, pomoc pedagogiczna, pomoc materialna. Procedura postępowania wobec problemu przemocy w rodzinie wiąże się ściśle z przepisami.

Warto zaznaczyć, że w ramach procedury Niebieskiej Karty Zespół Interdyscyplinarny, bądź grupa robocza na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz na podstawie art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego zawiadamia prokuraturę lub policję o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu. Ustawa przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na podstawie art. 12a nadaje uprawnienie związane z procedurą postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą. Decyzję tę podejmuje pracownik socjalny wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Kolejnym przykładem działań podejmowanych zgodnie z zasadą niesienia profesjonalnej pomocy jest systematyczny monitoring sytuacji w rodzinie. Dzięki temu możliwa jest weryfikacja, kontynuacja wsparcia oraz ciągła aktualizacja planu pomocy.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCE W GMINIE SZYDŁÓW

Ze względu na specyfikę zjawiska oszacowanie skali problemu nie jest zadaniem łatwym. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doświadczających przemocy, które w wielu przypadkach nie ujawniają problemu, a co za tym idzie nie składają zawiadomienia o przestępstwie. Dzieje się tak z różnych powodów m.in. z obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, a także chęci ochrony sprawców, z poczucia wstydu i obawy przed wykluczeniem społecznym. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

Liczba mieszkańców w Gminie Szydłów wynosi 4590 z czego 50,0% stanowią kobiety, a 50,0% mężczyźni. W ostatnich latach liczba mieszkańców zmalała o 8,7%. Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie wnikać w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu. Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki, przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego. Coraz częściej reakcję na przemoc analizuje

się w kategoriach urazu psychicznego, który czyni jednostkę bezsilną, rodzi się strach i poczucie zagrożenia.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Szydłów została przeprowadzona na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szydłowie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szydłowie został ponownie powołany Zarządzeniem nr 76/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Szydłów z dnia 04.09.2019 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Od tego czasu gromadzi dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskiej Karty.

Wypełnienie przez uprawnione do tego podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W ciągu ostatnich trzech lat liczba sporządzonych Niebieskich Kart utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, z niewielkimi tylko odchyleniami, nawet możemy mówić o tendencji spadkowej.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szydłowie wynika, iż w 2020 wpłynęło 11 wniosków o podjęcie działań w stosunku do osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu, w latach ubiegłych liczba wniosków utrzymywała się na tym samym poziomie. Wnioski najczęściej są kierowane z prowadzonego postępowania w ramach Niebieskiej Karty.

Z analizy „Niebieskiej Karty A” wynika, że problem nadużywania alkoholu jednym z głównych czynników przyczyniających się do agresywnych zachowań. W tych przypadkach konieczne jest by osoby stosujące przemoc w pierwszej kolejności podjęły leczenie odwykowe, a w późniejszym etapie uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Otwarcie się na problem przemocy, jak również fakt rosnącego zainteresowania zjawiskiem przemocy, o której szeroko dyskutują media, ułatwia tym osobom podjęcie działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji. Osoby doznające przemocy w rodzinie coraz chętniej korzystają z pomocy grupy roboczej, wsparcia i poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Wspominając o osobach doznających przemocy nie można zapomnieć o osobach stosujących przemoc, dla nich również przewidziana jest pomoc psychologiczna w formie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jak również działań terapeutycznych. Wsparcie to polega między innymi na:

- powstrzymaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- rozwijaniu umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy;
- uznaniu przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- zdobyciu i poszerzeniu wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;
- zdobyciu umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;

Na podstawie sprawozdawczości z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres 2019 r., i następnie za 2020 r. można wskazać min. następujące dane:

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie rok 2019

Rodzaj działania	Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny				
		Samorząd Województwa	Powiat	Gmina		
2.3.1. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	ogółem	X	X	25	
		kobiety	X	X	20	
		mężczyźni	X	X	4	
		dzieci	X	X	1	
	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	w tym	ogółem	X	X	20
			medycznego	X	X	0
			psychologicznego	X	X	20
			prawnego	X	X	8
			socjalnego	X	X	1
			zawodowego i rodzinnego	X	X	20
liczba punktów konsultacyjnych	X		X	1		
2.3.2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia, w tym całodobowych, oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z punktów konsultacyjnych	ogółem	X	X	11	
		w tym kobiety	ogółem	X	X	11
			w tym niepełnosprawne	X	X	0
			w tym starsze	X	X	0
		w tym mężczyźni	ogółem	X	X	0
			w tym niepełnosprawni	X	X	0
			w tym starsi	X	X	0
		w tym dzieci	ogółem	X	X	0
			w tym niepełnosprawne	X	X	0

Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

rok 2019

Rodzaj działania	Wskaźnik		Podmiot odpowiedzialny
			Jednostka organizacyjna pomocy społecznej
3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskiej Karty" przez uprawnione podmioty	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - A" przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę		2
	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - C" przez członków zespołu interdyscyplinarnego / grupy robocze		13
	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - D" przez członków zespołu interdyscyplinarnego / grupy robocze		11
	liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskiej Karty"		11
	liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę "Niebieskiej Karty" w okresie sprawozdawczym		11
	liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty w przypadku:	ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	7
		rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	0

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w roku 2020

Rodzaj działania	Wskaźnik		Podmiot odpowiedzialny			
			Samorząd Województwa	Powiat	Gmina	
2.3.1. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	ogółem	X	X	14	
		kobiety	X	X	11	
		mężczyźni	X	X	2	
		dzieci	X	X	1	
	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	w tym	ogółem	X	X	14
			medycznego	X	X	1
			psychologicznego	X	X	9
			prawnego	X	X	3
			socjalnego	X	X	3
			zawodowego i rodzinnego	X	X	10
2.3.2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia, w tym całodobowych, oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	liczba punktów konsultacyjnych		X	X	1	
	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z punktów konsultacyjnych	w tym kobiety	ogółem	X	X	11
			ogółem	X	X	11
			w tym niepełnosprawne	X	X	0
			w tym starsze	X	X	0
		w tym mężczyźni	ogółem	X	X	0
			w tym niepełnosprawni	X	X	0
			w tym starsi	X	X	0
			ogółem	X	X	0
	w tym dzieci	ogółem	X	X	0	
w tym niepełnosprawne		X	X	0		

Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

rok 2020

Rodzaj działania	Wskaźnik		Podmiot odpowiedzialny
			Jednostka organizacyjna pomocy społecznej
3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskiej Karty" przez uprawnione podmioty	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - A" przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę		2
	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - C" przez członków zespołu interdyscyplinarnego / grupy robocze		9
	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - D" przez członków zespołu interdyscyplinarnego / grupy robocze		6
	liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskiej Karty"		14
	liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę "Niebieskiej Karty" w okresie sprawozdawczym		10
	liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty w przypadku:	ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	9
		rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	1

V. ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SZYDLÓW

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła osoba doznająca przemocy.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

VI. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W GMINIE SZYDLÓW

Art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

1. **Zadania w zakresie przeciwdziałania** przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z dnia 4 sierpnia 2015 roku Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. **Do zadań własnych gminy** należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:
 - 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
 - 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
 - 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
 - 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Szydłów uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) pracy Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy,
- 3) pomocy psychologicznej dla dzieci doznających przemocy w rodzinie,
- 4) pomocy psychologicznej dla osób stosujących przemoc - skierowanie na program korekcyjno-edukacyjny,
- 5) pomoc w ramach Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 6) pomoc w ramach udziału w terapii grupowej lub indywidualnej w „Promedic” Staszów,
- 7) pracy Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy,
- 8) ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zasoby instytucjonalne Gminy Szydłów świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szydłowie,
- Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w Szydłowie i osób uzależnionych od alkoholu,
- Miejsko-Gminny Zespół Obsługi Szkół w Szydłowie wraz z placówkami oświatowo-wychowawczymi /Przedszkole, Szkoły Podstawowe, Gimnazjum/,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Szydłowie,
- Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Staszowie,
- Powiatowa Komenda Policji w Staszowie,
- Prokuratura Rejonowa w Staszowie,
- Organizacje Pozarządowe,
- Parafie Rzymskokatolickie.

Założenia programu

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw, w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego, systemowego podejścia, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie. W Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

- profilaktyka: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie,
- ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie: obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnością lub osób niesamodzielnych),
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie: obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się pracą z tymi osobami,
- podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Strategia i metody działania:

Podejmowane przez gminę działania mają na celu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej,

socjalnej) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,

- zwiększenie skuteczności i powstrzymanie sprawców przemocy od zachowań agresywnych i społecznie nie akceptowalnych.

Pomaganie rodzinom, w których dochodzi do przemocy jest procesem, który został podzielony na następujące etapy:

1. **Rozpoznanie przemocy w rodzinie** - wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.
2. **Diagnoza wstępna** - zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
3. **Interwencja** - działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję ale także inne instytucje.
4. **Diagnoza szczegółowa** - dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.
5. **Opracowanie planu pomocy** - plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspieranie ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiary - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.
6. **Realizacja planu pomocy** - przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodzenie do coraz trudniejszych zadań, aby wzrosła wiara w możliwości uporania się z problemem.
7. **Korekta planu pomocy** - śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzanie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

Procedura uruchomienia „Niebieskiej Karty”:

Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania „Niebieskiej Karty” w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

„Niebieska Karta” jest formularzem opisującym sytuację, w której dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Niebieska karta może być wypełniona przez:

- funkcjonariusza policji,
- pracownika socjalnego,
- lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- pedagoga, wychowawcę,
- członka gminnej komisji rozwiązywania problemów.

Po wypełnieniu „Niebieska Karta” jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Szydłowie przy ul. Rynek 2. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty” podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Szczegółowe działania w Gminie Szydłów:

1. Prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielić wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacniania konsekwentnych zachowań i postaw).
2. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Szydłów która ma przede wszystkim na celu, odkłamanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w gablotach stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.).
3. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie w składzie;
 - . przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Szydłowie,
 - . przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - . przedstawiciel Policji,
 - . przedstawiciel oświaty,
 - . przedstawiciel ochrony zdrowia,
 - . przedstawiciel organizacji pozarządowej,
 - . przedstawiciel kuratora sądowego,
 - . przedstawiciel prokuratury.
4. Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powoływanych przez niego grup roboczych z następującym zakresem działań:
 - . przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
 - . tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej takich jak: notatki urzędowe wynikające z obserwacji, rozmów, protokołów z rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy domowej i członków ich rodzin,
 - . prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie - zgodnie z zapisami procedury „Niebieskiej Karty”,
 - . występowaniem z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną,
 - . w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej,

- . występowanie do Komendy Powiatowej Policji w Staszowie z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub o podjęcie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie,
 - . motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej,
 - . inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc,
 - . monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - . prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej,
 - . występowanie w charakterze świadka w sprawach o postępowanie z art. 207 kk., tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.
5. Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie w zależności od problematyki danej rodziny,
 6. Udzielenie pomocy ofiarom przemocy w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szydłowie.
 7. Terapeutyczna pomoc ofiarom przemocy w Punkcie Konsultacyjnym dla ofiar przemocy.
 8. Współpraca z instytucjami prowadzącymi Ośrodki Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w celu ustalenia precyzyjnych zasad umieszczania tam osób.
 9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie w zakresie kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
 10. Pomoc psychologiczna dla dzieci, ofiar przemocy w rodzinie.
 11. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą w rodzinie.
 12. Wszelkie inne działania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki własne Gminy Szydłów oraz środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania zadań służących przed przemocą, w oparciu o środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Odrębne źródło środków mogą stanowić te pochodzące z dotacji, konkursów i projektów.

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Sprawozdania z realizacji programu sporządzane są w Centralnej Aplikacji Statystycznej w miesiącu lutym każdego roku. Sprawozdania wewnętrzne sporządza się: półroczne do 31 lipca każdego roku oraz roczne do 31 stycznia roku kolejnego - jest to zadanie Zespołu Interdyscyplinarnego Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szydłowie.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy na terenie gminy. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przygotowano na lata 2022-2026. Zakreślone w nim cele i kierunki działań mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom.